

BOUWSTENEN VOOR VERTROUWEN OP TE BOUWEN MET MENSEN IN ARMOEDE OP SCHOOL

INVESTEER IN PERSOONLIJK CONTACT

- Stap naar ouders toe en spreek ze actief aan!
- Communiceer van persoon tot persoon via gesprekken. Brieven en internet zijn meestal enkel een hulpmiddel.
- Vooral de informele kleine regelmatige contacten zijn belangrijk.
- Betrek ouders: oudercafé, nodig ouders uit te komen praten over hun werk aan de klas,...

RESPECTEER ONS RITME

- Geduld, het is een traag proces.
- De problemen dragen we al lang mee, vaak van in de kindertijd, dat kan zo maar niet worden omgekeerd.
- Het zal tijd en inspanning vragen om tot vertrouwen te komen. Een langdurig engagement is nodig.

GEEF ONS EEN VEILIG GEVOEL

- Zorg voor een discrete en veilige plek.
- Benadruk: "dit blijft onder ons".
- Maak duidelijk dat mensen niet alles hoeven te vertellen.
- Vraag altijd de toelating aan de ouders als je iets wil doorvertellen.

ERKEN ONZE ZWARE RUGZAK

- Erken onze problemen, de benadeling, het onrecht dat mensen in armoede ervaren.
- Weet dat er achter gelijk welk gedrag een verhaal zit, een verleden, gevoelens en verlangens. Als school ben je bezig met onderwijs, maar vaak er nog veel andere problemen die meespelen.

- Tip voor eerste contact: Spreek over problemen die mensen in armoede ervaren in het algemeen. Bv. onderwijs brengt veel kosten mee, huren is duur, kinderen opvoeden is niet altijd gemakkelijk, ...

BEWUST ZIJN VAN WIJ-ZIJ

- Vertrek vanuit een leeg blad: we weten niet wat de leefwereld, levensverhaal van de persoon in armoede is.
- Besef dat er gelijkenissen zijn, maar ook verschillen tussen de leefwereld. De middenklasse-bril afzetten.
- Bewust zijn dat we allemaal vooroordelen hebben zowel niet-armen als armen : ze zijn niet geïnteresseerd, ze kunnen niet omgaan met geld, je kan er niet op rekenen,...

DOE GEWOON TEGEN ONS

- Laat formeel gedrag achterwege. Doe gewoon, gewoon taalgebruik, ...
- Gebruik wat humor, dat breekt het ijs.
- Mensen in armoede zijn zeer gevoelig voor non-verbale communicatie. Let dus goed op je mimiek, je houding, ... Die moet overeenkomen met de boodschap die je brengt!
- Zorg voor informeel contact, zeker ook als er geen problemen zijn. Bv. aan de schoolpoort, tijdens toonmoment of schoolfeest.

DURF JE KWETSBAAR OPSTELLEN

- Durf je als mens tonen, vertel over je eigen leven...
- Je kwetsbaar opstellen: "Ik heb ook een kind met leerproblemen", "Het is bij mij ook niet altijd gemakkelijk met de kinderen thuis.", ...

ZIE, BENOEM EN GEBRUIK ONZE KRACHTEN

- Ook al zijn er veel problemen er zijn ook altijd krachten, talenten bij kwetsbare ouders.
- Ga op zoek naar onze krachten, onze inzet
- Benoem onze krachten en inzet
- Gebruik onze krachten

COMMUNICEER OPEN OVER SOCIALE MAATREGELEN OP SCHOOL

- Steek sociale maatregelen niet weg, door er open over te communiceren, geef je aan dat problemen bespreekbaar zijn, het probleem zal erkend worden en er de wil is een oplossing te zoeken.

GA SAMEN MET ONS OP WEG

- Neem het niet over... laat de mensen in hun verantwoordelijkheid. De persoon in armoede is iemand die kan meedenken, mee handelen en meesturen.
- Zet geen stappen zonder de toelating van het gezin.
- Niet belerend zijn... "Je moet dit of dat...". Voor het woord "moeten" zijn mensen in armoede heel gevoelig, allergisch.
- Als alleen niet lukt, doe het dan samen.
- Zet samen een eerste stap, maak samen bv. de afspraak bij de hulpverlening.

PROBEER SCHULDGEVOELENS TE VERMINDEREN

- Armoede is vooral een onrecht dat mensen wordt aangedaan. De manier waarop onze samenleving is georganiseerd speelt een grote rol bv. te kort aan sociale woningen, te lage uitkeringen, hoge schoolfacturen, ... benoem dit.
- Probeer het probleem niet bij het gezin te leggen door de praten in de 'ik' vorm: "ik heb een probleem...ik moet dat uitleggen aan directie... hoe kan ik dat oplossen?"
- Veralgemeen het probleem. Er zijn nog kinderen op school met hetzelfde probleem. Kunnen jullie mij helpen bij het zoeken naar een oplossing?
- Gebruik het woord 'armoede' niet, maar wel : 'mensen die het financieel moeilijk hebben', 'mensen met een te laag inkomen',...

BEWAAR HET EVENWICHT

- Het kan heel goed 'klikken' tussen jou en het gezin, het gezin kan heel blij zijn dat er eindelijk iemand is die tijd voor hen maakt en naar hen luistert. Daardoor gaan ze soms te veel van je willen: dat ze je ook mogen bellen in het weekend, dat je via Facebook contact met hen houdt, dat ze je mogen sms'en,... Bewaak het evenwicht!
- Soms zie je noden bij gezinnen en wil je hen helpen, door dingen te geven. Bv. een kind zonder winterjas. Wees daar voorzichtig mee. Bespreek het eerst met de ouders, geef de jas niet zomaar. Het maakt dat je in een onevenwicht terecht komt: jij die geeft en zij die moeten krijgen.

ZORG VOOR RUST BIJ CONFLICT

- Bij conflict rustig blijven. Het probleem ligt niet altijd bij jou maar bij de zware draaglast. Heel wat mensen in armoede hebben vaak slechte herinneringen aan hun eigen schooltijd.
- Zie de eerlijkheid ook als een kracht. Mensen steken zich nergens achter weg.
- Je kwetsbaar opstellen kan helpen: “ik heb daar de hele nacht niet van geslapen...”
- Neem desnoods wat afstand, en laat de zaken bekoelen. Benoem dit en zeg dat je terug contact zult opnemen.

BLIJF NIEUWE KANSEN GEVEN

- Heb je al vertrouwen, en komt er toch een conflict, vergeet niet dat mensen in armoede heel vergevingsgezind zijn.
- Samen een conflict oplossen, zorgt voor een sterke vertrouwensband.

LEER OMGAAN MET ONMACHT

- Leer omgaan met onmacht. Problemen kunnen zo maar niet worden opgelost. De problemen worden al jaren megedragen.
- Weet dat mensen in armoede “crisismanagers” zijn. Als middenklasser zou je panikeren en crashen, ze houden vol.

WERK SAMEN MET ANDEREN

- Jij alleen zal het probleem niet oplossen! Werk samen met het gezin, hun omgeving, diensten en hulpverlening.

samenarmoedestoppen.org
Welzijnsschakel Ommekeer vzw

Kloosterstraat 7, 9420 Erpe-Mere

info@welzijnsschakelommekeer.org

www.samenarmoedestoppen.org